COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 3.6.2026
COM(2026) 203 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale Cehiei

{SWD(2026) 203 final}

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale Cehiei

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului ([1]), în special articolul 3 alineatul (3),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

(1) Regulamentul (UE) 2024/1263 precizează obiectivele cadrului de guvernanță economică, care constau în promovarea unor finanțe publice solide și sustenabile, a unei creșteri durabile și favorabile incluziunii și a rezilienței prin intermediul reformelor și al investițiilor, precum și în prevenirea deficitelor excesive. Regulamentul menționat prevede obligația Consiliului și a Comisiei de a asigura o supraveghere multilaterală în contextul semestrului european, în conformitate cu obiectivele și cerințele prevăzute în Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Semestrul european presupune, în special, formularea și supravegherea punerii în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări.

(2) La 16 iulie 2025, Comisia a adoptat propunerea de regulament de instituire a Fondului european pentru coeziune economică, socială și teritorială, agricultură și zone rurale, pescuit și afaceri maritime, prosperitate și securitate pentru perioada 2028-2034 și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 și a Regulamentului (UE, Euratom) 2024/2509 ([2]). Propunerea urmărește să sporească

[1] Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului (JO L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Fondului european pentru coeziune economică, socială și teritorială, agricultură și zone rurale, pescuit și afaceri maritime,

eficacitatea finanțării din partea Uniunii prin reducerea fragmentării arhitecturii financiare și să sprijine statele membre în coordonarea politicii lor economice, în concordanță cu articolul 175 din TFUE.

(3) La 25 noiembrie 2025, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă 2026, în care nu a identificat Cehia printre statele membre pentru care ar fi necesar un bilanț aprofundat. Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, o recomandare de recomandare a Consiliului privind capitalul uman în Uniunea Europeană și o propunere de raport comun pentru 2026 privind ocuparea forței de muncă, în care se analizează punerea în aplicare a orientărilor pentru politicile de ocupare a forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale. Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ([3]) la 21 aprilie 2026 și Raportul comun privind ocuparea forței de muncă și Recomandarea privind capitalul uman la 9 martie 2026.

(4) La 29 ianuarie 2025, Comisia a publicat Busola pentru competitivitate, un cadru strategic care urmărește să stimuleze competitivitatea la nivel mondial a Uniunii în următorii cinci ani. În acest document sunt identificate cele trei imperative de transformare în materie de inovare, decarbonizare și competitivitate, precum și securitatea ca piloni esențiali pentru o creștere economică durabilă. Semestrul european este aliniat la Busola pentru competitivitate, ceea ce asigură faptul că politicile economice ale statelor membre sunt coerente cu obiectivele strategice ale Comisiei, creând o abordare unificată a guvernanței economice care promovează creșterea durabilă, inovarea și reziliența în întreaga Uniune.

(5) În 2026, semestrul european pentru coordonarea politicilor economice continuă să se desfășoare în paralel cu etapa finală a punerii în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) ([4]). Planurile de redresare și reziliență (PRR), împreună cu finanțarea oferită în cadrul politicii de coeziune, au fost esențiale pentru realizarea priorităților de politică ale semestrului european, deoarece planurile trebuiau să abordeze în mod eficace toate provocările sau o parte semnificativă a provocărilor identificate în recomandările relevante specifice fiecărei țări emise în ciclurile recente, iar programele finanțate prin politica europeană de coeziune trebuiau să țină seama de recomandările specifice fiecărei țări. Pe măsură ce MRR se apropie de sfârșitul duratei sale de viață, rămâne esențial să se asigure continuitatea reformelor și a investițiilor sprijinite și puse în aplicare în cadrul MRR, în special a celor care contribuie la abordarea provocărilor identificate în recomandările specifice fiecărei țări.

(6) La data de 3 iunie 2026, Comisia a publicat raportul de țară din 2026 pentru Cehia. În acesta, s-au evaluat progresele realizate de Cehia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice acestei țări și s-a făcut bilanțul implementării de către Cehia a PRR. Pe baza analizei respective, raportul de țară a identificat cele mai presante provocări cu care se confruntă Cehia. De asemenea, raportul de țară a evaluat progresele realizate de Cehia în ceea ce privește punerea în

---

prosperitate și securitate pentru perioada 2028-2034 și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 și a Regulamentului (UE, Euratom) 2024/2509, COM/2025/565 final. Regulamentul propus face în prezent obiectul negocierilor cu colegiuitorii.

[3] JO C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: *http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj*.

[4] Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale Uniunii în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite.

(7) La 21 ianuarie 2025, Consiliul a adoptat, pe baza evaluării și a recomandării Comisiei, o recomandare de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al Cehiei ([5])). Planul vizează perioada cuprinsă între 2025 și 2028 și prezintă o ajustare bugetară repartizată pe patru ani. Consiliul a recomandat următoarele rate maxime de creștere a cheltuielilor nete: 4,5 % în 2025, 2,5 % în 2026, 2,6 % în 2027 și 2,9 % în 2028, ceea ce corespunde ratelor maxime de creștere cumulate calculate prin raportare la anul de bază 2023 de 10,1 % în 2025, 12,9 % în 2026, 15,8 % în 2027 și 19,2 % în 2028.

(8) Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și repercusiunile acestuia constituie o provocare existențială pentru Uniunea Europeană. Comisia a invitat statele membre să solicite activarea în mod coordonat a clauzei derogatorii naționale prevăzute în Pactul de stabilitate și de creștere, pentru a sprijini eforturile UE de obținere a unei creșteri rapide și semnificative a cheltuielilor pentru apărare ([6]), iar această propunere a fost salutată de Consiliul European reunit la 6 martie 2025. În urma solicitării Cehiei, Consiliul a adoptat, la 8 iulie 2025, la recomandarea Comisiei, o recomandare care îi permite Cehiei să se abată de la ratele maxime de creștere a cheltuielilor nete recomandate ([7]). Perioada în care este activată clauza derogatorie națională (2025-2028) permite Cehiei să reprioritizeze cheltuielile publice sau să crească veniturile publice, astfel încât cheltuielile de apărare mai mari și de durată să nu pună în pericol sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mediu.

(9) La 30 aprilie 2026, Cehia și-a prezentat Raportul anual pe 2026 privind progresele înregistrate ([8]) referitor la respectarea ratelor maxime de creștere recomandate ale cheltuielilor nete și la punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor care răspund principalelor provocări identificate în recomandările specifice fiecărei țări din cadrul semestrului european. Raportul anual privind progresele înregistrate reflectă, de asemenea, raportarea bianuală efectuată de Cehia cu privire la progresele realizate în ceea ce privește implementarea planului său de redresare și reziliență în conformitate cu articolul 27 din Regulamentul (UE) 2021/241.

(10) Creșterea PIB-ului real în 2025 a fost de 2,6 %, iar inflația IAPC a fost de 2,3 %. În previziunile Comisiei din primăvara anului 2026, se estimează că PIB-ul real va crește cu 1,8 % în 2026 și cu 2,4 % în 2027, iar inflația IAPC va fi de 2,7 % în 2026 și de 2,8 % în 2027.

---

5 Recomandarea Consiliului din 21 ianuarie 2025 de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al Cehiei (JO C, C/2025/666, 10.2.2025, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2025/666/oj).

6 Comunicarea Comisiei intitulată „Integrarea unei creșteri a cheltuielilor pentru apărare în cadrul Pactului de stabilitate și de creștere”, Bruxelles, 19.3.2025, C(2025) 2000 final.

7 Recomandarea Consiliului din 8 iulie 2025 care permite Cehiei să se abată de la ratele maxime de creștere a cheltuielilor nete stabilite de Consiliu în temeiul Regulamentului (UE) 2024/1263 (Activarea clauzei derogatorii naționale) (JO C, C/2025/3962, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3962/oj).

8 Rapoartele anuale pe 2026 privind progresele înregistrate sunt disponibile la adresa: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

(11) Pe baza datelor furnizate de Eurostat ([9]), deficitul public al Cehiei a crescut de la 2,0 % din PIB în 2024 la 2,1 % din PIB în 2025. Creșterea deficitului în 2025 reflectă în principal creșterea investițiilor publice și a subvențiilor guvernamentale pentru sursele regenerabile de energie. Pe baza măsurilor de politică cunoscute până la data-limită a prezentei analize, previziunile Comisiei din primăvara anului 2026 estimează că deficitul va fi de 2,8 % din PIB în 2026 și de 2,9 % din PIB în 2027. Creșterea din 2026 reflectă în principal eliminarea completă a impozitului pe profiturile excepționale ale întreprinderilor energetice și preluarea de către guvern a plății taxei pe energia din surse regenerabile de la consumatorii de energie electrică. Creșterea deficitului în 2027 reflectă în principal scăderea transferurilor de capital din UE, compensată în linii mari de o scădere a cheltuielilor cu prestațiile sociale și a investițiilor publice.

(12) Pe baza estimărilor Comisiei, se preconizează că orientarea fiscal-bugetară ([10]), care include atât cheltuielile finanțate la nivel național, cât și cheltuielile finanțate de UE, a fost în mare măsură neutră în 2025. Se preconizează că în 2026 aceasta va fi expansionistă, de 0,7 % din PIB, și că în 2027 va fi contracționistă, de 0,6 % din PIB.

(13) Pe baza datelor furnizate de Eurostat ([11]), deficitul public al Cehiei a crescut de la 43,3 % din PIB la sfârșitul anului 2024 la 44,3 % din PIB la sfârșitul anului 2025. Creșterea ponderii datoriei în 2025 reflectă în principal ajustarea datorie-deficit cu efect de creștere a datoriei și, într-o mai mică măsură, soldul primar negativ, parțial compensat de creșterea PIB-ului nominal. Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data-limită a prezentei analize, previziunile Comisiei din primăvara anului 2026 estimează că ponderea datoriei în PIB va crește la 45,8 % până la sfârșitul anului 2026 și va continua să crească la 47,2 % până la sfârșitul anului 2027. Creșterea din 2026 și 2027 reflectă în principal soldul primar negativ și, într-o mai mică măsură, ajustarea datorie-deficit cu efect de creștere a datoriei, parțial compensată de creșterea PIB-ului nominal.

(14) Pe baza datelor furnizate de Eurostat ([12]), cheltuielile publice totale pentru apărare în Cehia s-au ridicat la 1,2 % din PIB în 2025. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2026, se estimează că acestea vor rămâne la același nivel în 2026. Acest procent reprezintă o creștere de 0,3 puncte procentuale din PIB comparativ cu anul de referință 2021.

(15) Uniunea se confruntă în continuare cu riscuri de întreruperi ale aprovizionării cu energie și de volatilitate ridicată a prețurilor, exacerbate de tensiunile geopolitice care afectează piețele mondiale ale petrolului și gazelor. Experiența dobândită în urma crizei energetice din perioada 2022-2023 a arătat că măsurile ample și nețintite implică costuri bugetare mari și sunt ineficiente din punct de vedere social și economic. De la izbucnirea războiului în Orientul Mijlociu în februarie 2026, Cehia a adoptat măsuri de politică bugetară pentru a atenua impactul prețurilor ridicate la energie asupra

[9] Euroindicatorii Eurostat, 22 aprilie 2026.

[10] Orientarea fiscal-bugetară este definită ca o măsură a variației anuale a poziției bugetare subiacente a administrației publice. Scopul său este de a evalua impulsul economic generat de politicile bugetare, atât cele finanțate la nivel național, cât și cele finanțate din bugetul UE. Orientarea fiscal-bugetară este măsurată ca diferența dintre (i) creșterea potențială pe termen mediu și (ii) variația cheltuielilor primare, fără măsurile discreționare privind veniturile și incluzând cheltuielile finanțate printr-un sprijin nerambursabil (granturi) din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale Uniunii.

[11] Euroindicatorii Eurostat, 22 aprilie 2026.

[12] Eurostat, Cheltuielile administrațiilor publice în funcție de clasificarea funcțiilor guvernamentale (COFOG).

gospodăriilor și întreprinderilor ([13]), și anume o reducere nedirecționată a accizelor la motorină, data expirării fiind 31 mai 2026. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2026, costul bugetar al acestei măsuri ar urma să fie de mai puțin de 0,1 % din PIB în 2026. Comisia estimează că dacă această măsură ar rămâne în vigoare până la sfârșitul anului 2026, costul său bugetar s-ar ridica la 0,1 % din PIB în 2026.

(16) Pe baza calculelor Comisiei, cheltuielile nete ale Cehiei au crescut cu 4,9 % în 2025 și cu 6,0 %, cumulat, în 2024 și 2025. Creșterea cheltuielilor nete în 2025 depășește rata maximă de creștere recomandată, ceea ce corespunde unei abateri de 0,2 % din PIB în termeni anuali. Dacă se iau în considerare împreună anii 2024 și 2025, se preconizează că rata de creștere cumulată a cheltuielilor nete se va situa sub rata maximă de creștere recomandată ([14]).

(17) Pe baza calculelor Comisiei, se preconizează o creștere a cheltuielilor nete ale Cehiei cu 6,4 % în 2026 și cu 12,7 %, cumulat, în 2024, 2025 și 2026. Creșterea preconizată a cheltuielilor nete în 2026 depășește rata maximă de creștere recomandată, ceea ce corespunde unei abateri de 1,5 % din PIB în termeni anuali. Dacă se consideră 2024, 2025 și 2026 împreună, rata cumulată preconizată de creștere a cheltuielilor nete se situează sub rata maximă de creștere recomandată, cu o abatere de 0,1 % din PIB în termeni cumulativi. Cu toate acestea, abaterea preconizată se încadrează în flexibilitatea clauzei derogatorii naționale pe baza proiecțiilor actuale privind cheltuielile pentru apărare.

(18) În 2024, Cehia a adoptat reforme legislative care abordează recomandarea specifică țării privind pensiile, formulată de mult timp. Cu toate acestea, există în continuare riscuri la adresa sustenabilității finanțelor publice. Se estimează că rata de dependență a persoanelor vârstnice din Cehia (proporția persoanelor vârstnice față de persoanele în vârstă de muncă) va crește rapid după 2030. Guvernul a propus recent creșterea indexării pensiilor la jumătate din creșterea salariilor reale (față de, în prezent, o treime din creșterea salariilor reale) și, în plus, creșterea indexării pensiilor pentru pensionarii mai în vârstă. Începând din 2025, pensionarii care lucrează au dreptul la o reducere a contribuțiilor la asigurările sociale, iar guvernul a propus recent creșterea componentei corelate cu veniturile a pensiilor acestora. Încurajarea suplimentară a lucrătorilor în vârstă să rămână pe piața forței de muncă ar contribui la reducerea riscurilor la adresa sustenabilității fiscale.

(19) Deficitele structurale persistente și presiunile asupra cheltuielilor subliniază necesitatea unor finanțe publice de mai bună calitate. Cehia se confruntă cu riscuri scăzute spre medii asociate sustenabilității finanțelor publice. Cu toate acestea, având în vedere presiunile asupra cheltuielilor pe termen mediu și lung, cum ar fi cele generate de îmbătrânirea populației, de schimbările climatice și de provocările cu care se confruntă modelul de creștere economică, sunt necesare reforme suplimentare pentru a stimula competitivitatea, productivitatea și sustenabilitatea. Guvernul se confruntă cu provocări în ceea ce privește definirea priorităților finanțelor publice și utilizarea cât mai productivă a cheltuielilor, eficientizarea sistemelor fiscale și de prestații sociale, în special în domeniul pieței forței de muncă și al securității sociale,

[13] Acest lucru reflectă situația de la data-limită a previziunilor Comisiei din primăvara anului 2026 (4 mai 2026).

[14] Întrucât Cehia beneficiază de flexibilitate în temeiul clauzei derogatorii naționale, evaluarea conformității se axează pe această din urmă comparație.

precum și îmbunătățirea calității serviciilor, inclusiv în domeniile educației și asistenței medicale. În ceea ce privește cheltuielile, Cehia este unul dintre puținele state membre care nu au o practică consacrată de întocmire a bugetului în funcție de performanțe sau de analiză a cheltuielilor. Guvernul s-a angajat să acorde prioritate utilizării eficiente și transparente a fondurilor publice, aliniate la bugetul de stat și la investițiile strategice. Cu toate acestea, nu există încă intenția de a continua proiectul-pilot recent privind întocmirea bugetului în funcție de performanțe și analiza cheltuielilor. Cehia ar beneficia de pe urma trecerii de la structura bugetară tradițională bazată pe intrări la un sistem orientat spre performanță, care să integreze informațiile referitoare la performanță în procesul decizional bugetar, inclusiv prin utilizarea sistematică a analizelor cheltuielilor și a indicatorilor bazați pe rezultate. Pentru aceasta ar fi necesar, de asemenea, un cadru instituțional și legislativ solid care să asigure reflectarea sistematică a constatărilor analizelor cheltuielilor și a informațiilor privind performanța în procesul decizional bugetar, în stabilirea priorităților în materie de cheltuieli și în elaborarea politicilor publice.

(20) Implicarea sistematică, substanțială și în timp util a autorităților locale și regionale, a partenerilor sociali, a societății civile și a altor părți interesate relevante rămâne esențială pentru a asigura asumarea pe scară largă a reformelor și implementarea cu succes a instrumentelor de finanțare ale Uniunii, precum și în contextul semestrului european.

(21) În Cehia, punerea în aplicare a programelor politicii de coeziune, care includ sprijin din Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul pentru o tranziție justă (FTJ), Fondul social european Plus (FSE+) și Fondul de coeziune (FC), se situează peste ritmul mediu de la nivelul UE, atât în ceea ce privește selecția proiectelor, cât și plățile. Este importantă menținerea ritmului actual și maximizarea impactului investițiilor pe teren. Cehia ia deja măsuri în cadrul programelor sale aferente politicii de coeziune pentru a stimula competitivitatea și creșterea economică. Este esențial să se asigure implementarea rapidă și eficace a noilor investiții identificate de Cehia în evaluarea sa la jumătatea perioadei a fondurilor politicii de coeziune, în special a investițiilor legate de cele cinci priorități prevăzute în Regulamentul privind evaluarea la jumătatea perioadei[15].

(22) Cehia se confruntă cu mai multe provocări legate de administrația publică, decarbonizare, piața forței de muncă, educație, piețele de capital, inovare și mediul de afaceri.

(23) Mediul de afaceri din Cehia este afectat de capacitatea scăzută a administrației publice. În special, administrația publică întâmpină dificultăți în ceea ce privește atragerea, păstrarea și dezvoltarea persoanelor talentate. De exemplu, de aproape un deceniu, salariile din administrația publică sunt în scădere atât în termeni reali, cât și în comparație cu sectorul privat. În ceea ce privește posturile de conducere, de informaticieni și de specialiști din Praga, diferența față de sectorul privat este de aproximativ 46 %. Stabilitatea rolurilor de conducere în administrația centrală este, de asemenea, foarte scăzută, peste 40 % din personalul cu funcții de conducere de nivel superior în mod oficial apolitice fiind înlocuit după fiecare schimbare de guvern. Adesea, concedierile sunt clasificate drept reorganizare, ceea ce limitează protecția

[15] Regulamentul (UE) 2025/1914 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 septembrie 2025 de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/1058 și (UE) 2021/1056 în ceea ce privește măsuri specifice de abordare a provocărilor strategice în contextul evaluării intermediare.

juridică. În Parlament a fost prezentată o propunere legislativă de reformare a administrației publice. Întrucât nu este disponibilă nicio evaluare a impactului, efectele sale sunt dificil de evaluat în această etapă. Capacitatea administrativă limitată persistă, de asemenea, în regiunile defavorizate (Karlovarský, Ústecký și Moravskoslezský), care se confruntă cu provocări structurale legate de dezvoltarea economică și de capitalul uman, împiedicând competitivitatea și creșterea regională. Capacitatea administrației publice ar putea fi sporită, de exemplu, printr-o mai bună comunicare a oportunităților de angajare, printr-o mai bună selecție și dezvoltare a personalului de conducere, prin salarii mai flexibile și mai mari, în special pentru rolurile de conducere și cele de specialiști, printr-o protecție juridică sporită pentru înalții funcționari publici din administrația centrală și prin reducerea sarcinii administrative.

(24) Guvernanța municipală fragmentată a Cehiei și normele depășite privind alocarea impozitelor municipale nu stimulează dezvoltarea economică, nu reflectă cu acuratețe costul serviciilor furnizate de municipalități de diferite dimensiuni, împiedică coeziunea teritorială și generează economii mari neinvestite. Cehia are cele mai mici municipalități dintre țările OCDE. Acest lucru este valabil și pentru Praga, capitala, care este responsabilă pentru peste 25 % din PIB-ul național și este împărțită în 57 de municipalități. În plus, cadrul juridic pentru cooperarea intermunicipală este subdezvoltat, împiedicând municipalitățile să delege către grupurile de municipalități anumite responsabilități în domenii precum amenajarea teritoriului și transportul. Municipalitățile din Cehia au, de asemenea, cele mai mari economii din UE în raport cu PIB-ul. Pe lângă fragmentare, aceste economii ridicate sunt rezultatul normelor privind repartizarea impozitelor (*rozpočtové určení daní*). Normele respective alocă marea majoritate a veniturilor în funcție de numărul de rezidenți permanenți. Cu toate acestea, ele nu stimulează suficient dezvoltarea economică (în special construcțiile) și reflectă în mod inexact costul real al serviciilor furnizate de centrele regionale.

(25) Procesul de amenajare a teritoriului și procedurile de autorizare continuă să fie complexe și lente, exercitând o constrângere majoră asupra mediului de afaceri și a competitivității și mărind costurile dezvoltării economice și comerciale. De asemenea, aceste ineficiențe duc în mod indirect la creșterea costurilor energiei (din cauza construcției mai lente a infrastructurii energetice), fac să fie mai greu pentru oameni să se mute aproape de locul de muncă (din cauza lipsei locuințelor la prețuri accesibile) și frânează tranziția digitală (din cauza implementării lente a infrastructurii digitale esențiale). De exemplu, Cehia are una dintre cele mai scăzute acoperiri din UE ale rețelelor de foarte mare capacitate și ale fibrei optice până în interiorul clădirii. Normele de amenajare a teritoriului sunt deosebit de împovărătoare în orașele mari, unde actualizarea unui plan de urbanism poate dura mai mult de un deceniu. Situația ar putea fi îmbunătățită, de exemplu, prin realocarea responsabilităților pentru amenajarea teritoriului între stat și municipalități și prin diferențierea cerințelor de planificare pentru așezările mici și cele mari. În ceea ce privește autorizațiile de construire, s-au înregistrat unele progrese, legate în special de crearea autorității specializate pentru infrastructura publică și de digitalizare. Cu toate acestea, încă există puține elemente care să demonstreze că procedurile de autorizare s-au accelerat. Îmbunătățirea în continuare a digitalizării și a capacității și gestionării birourilor de construcții ar putea contribui la accelerarea procesului.

(26) Disponibilitatea locuințelor la prețuri accesibile este scăzută și continuă să scadă. În ultimul deceniu, ritmul creșterii prețurilor locuințelor în raport cu veniturile s-a situat pe locul al treilea din UE. Accesibilitatea prețurilor este deosebit de scăzută în orașe,

unde 11,2 % dintre persoane plătesc peste 40 % din venitul lor pentru locuință. Pentru persoanele care câștigă mai puțin de 60 % din venitul median, proporția este de 43,4 %. Disponibilitatea locuințelor sociale este printre cele mai scăzute din UE, iar peste 160 000 de persoane nu au adăpost și sunt afectate de excluziunea locativă. Cadrul actual de impozitare a locuințelor nu oferă stimulentele adecvate pentru soluționarea problemelor existente. Veniturile provenite din impozitele recurente pe proprietate sunt foarte scăzute, situându-se la 0,4 % din PIB (UE: 1,8 %), iar închirierile pe termen scurt sunt tratate mai favorabil decât cele pe termen lung. Creșterea impozitelor pe proprietate și corelarea acestora cu valorile de piață, împreună cu eliminarea tratamentului fiscal favorabil al închirierilor pe termen scurt, ar constitui stimulente în favoarea plasării pe piața închirierilor pe termen lung a locuințelor vacante și a celor închiriate pe termen scurt, precum și în favoarea construirii mai dense. Cererea ar fi, de asemenea, redusă prin diminuarea deductibilității impozitului pe venitul persoanelor fizice pentru plățile dobânzilor ipotecare. În ceea ce privește oferta, pe lângă optimizarea amenajării teritoriului, a autorizațiilor de construire și a stimulentelor municipale, fondul locativ ar putea fi, de asemenea, extins prin sporirea investițiilor în construirea și renovarea locuințelor de către sectorul public și cel non-profit.

(27) Gospodăriile cehe au o rată de economisire mai mare decât media UE, dar o mare parte din activele lor financiare continuă să fie deținute în numerar și depozite. În același timp, investițiile lor directe în acțiuni și obligațiuni cotate la bursă rămân limitate, la fel ca și investițiile canalizate prin produse de asigurare și fonduri de pensii, care sunt cu mult sub media UE, în pofida unei ponderi mai mari investite prin fonduri de investiții în comparație cu situația din trecut. Canalizarea economiilor private prin intermediul piețelor de capital ar putea debloca o finanțare suplimentară valoroasă pentru întreprinderi și ar putea mări ponderea în prezent foarte scăzută a acțiunilor și obligațiunilor cotate la bursă ca sursă de finanțare a întreprinderilor.

(28) Produsul de investiții pe termen lung introdus recent a avut rezultate bune în ceea ce privește gradul de adoptare, dar ar putea fi necesară modificarea structurii sale pentru a asigura adiționalitatea în raport cu alte instrumente de economisire pe termen lung, cum ar fi fondurile de pensii din pilonul III. Ar trebui sprijinită creșterea ratei de participare la fondurile de pensii din pilonul III, încurajându-se plata unor contribuții mai ridicate, în special pentru angajații mai tineri și cu venituri mai mici. Dacă fondurile de pensii din pilonul III ar destina o cotă mai mare investițiilor de capital, aceasta ar îmbunătăți profilul modest de randament al acestora și atractivitatea lor. Această evoluție ar putea fi promovată prin crearea condițiilor necesare pentru strategii de investiții pe termen lung mai diversificate, revizuindu-se în același timp caracteristicile de reglementare și opțiunile de investiții implicite care limitează expunerile din titluri de capital, flexibilitatea investițiilor și opțiunile de plată adecvate, încurajând astfel o componentă puternică de anuitate. Un tablou de bord public privind pensiile care să compare randamentele și comisioanele fondurilor, alături de un sistem de urmărire a pensiilor care să indice drepturile acumulate în sistemul public și în cel privat, ar spori transparența, concurența și gradul de informare.

(29) Accesul la finanțare nebancară este limitat pentru întreprinderile inovatoare, deoarece ecosistemul ceh de capital privat și de capital de risc este fragmentat și subdezvoltat, iar o mare parte din finanțarea întreprinderilor inovatoare se bazează pe investitori străini. Încurajarea unei participări mai mari a investitorilor instituționali și de retail la acțiunile cotate și necotate, la capitalul de risc și la capitalul privat ar contribui la extinderea rezervei de capital de risc pe termen lung disponibile pentru întreprinderi.

În acest context, eforturile suplimentare de a descuraja retragerile timpurii de fonduri din cadrul investitorilor instituționali naționali, cum ar fi asigurătorii și fondurile de pensii, ar îmbunătăți capacitatea acestora de a investi mai mult în clase de active cu un orizont de investiții mai lung.

(30) Eforturile actuale pentru a oferi sprijin public și a atrage investitorii instituționali și de retail către capitalul privat și capitalul de risc ar trebui intensificate prin utilizarea pe scară mai largă a instrumentelor financiare, inclusiv a structurilor fondurilor de fonduri și a mecanismelor adecvate de reducere a riscurilor. Astfel de instrumente pot contribui la mobilizarea finanțării private în favoarea întreprinderilor inovatoare și orientate spre creștere, sprijinind astfel competitivitatea și decarbonizarea economiei. Pentru aceasta, este necesar să se consolideze capacitatea de gestionare relevantă a Băncii Naționale de Dezvoltare, în vederea unei concepere și implementări eficace a unor astfel de instrumente.

(31) Cehia a adoptat mai multe măsuri în scopul de a-și îmbunătăți ecosistemul de inovare, dar sunt necesare acțiuni suplimentare pentru a valorifica potențialul său de cercetare și inovare. Reforma din 2025 a planului de opțiuni pe acțiuni ale angajaților îmbunătățește atractivitatea schemei pentru start-upuri, iar o nou act legislativ privind start-upurile este în curs de elaborare, cu scopul de a consolida cadrul de reglementare pentru întreprinderile inovatoare. Acest lucru este necesar deoarece barierele administrative continuă să afecteze întreprinderile cehe, 71 % dintre acestea considerând că reglementările reprezintă o barieră în calea investițiilor, iar performanța în materie de inovare rămâne sub media UE. În plus, întreprinderile cehe se situează sub media UE în ceea ce privește adoptarea instrumentelor digitale avansate, iar intensitatea digitală a întreprinderilor continuă să stagneze în mare măsură, adesea din cauza deficitului de competențe digitale și a constrângerilor financiare. Noul act legislativ privind cercetarea, dezvoltarea și inovarea (care va intra în vigoare în 2027) urmărește să promoveze transferul de cunoștințe și să permită o finanțare flexibilă a cercetării și dezvoltării, dar stimulentele instituționale pentru comercializarea cercetării și legăturile dintre mediul academic și mediul de afaceri rămân slabe. Reforma deducerilor fiscale pentru cercetare și dezvoltare urmărește să mărească atractivitatea acestui regim, dar sunt necesare măsuri suplimentare pentru a îmbunătăți previzibilitatea în ceea ce privește implementarea regimului, având în vedere că numai 30 % dintre întreprinderile active în domeniul cercetării beneficiază de acesta. Potențialul de cercetare este limitat și mai mult de cheltuielile în scădere pentru cercetare și dezvoltare (la 1,8 % din PIB în 2024) și de eficiența scăzută a acestora, în contextul unui grad ridicat de fragmentare a sistemului de cercetare.

(32) Cehia continuă să fie puternic dependentă de combustibilii fosili importați, ceea ce face ca economia sa să fie vulnerabilă la șocurile în materie de prețuri și de aprovizionare și comportă riscuri pentru securitatea sa economică și pentru competitivitatea sa pe termen lung. Sectorul transporturilor reprezintă cea mai mare parte a consumului final de energie, iar ponderea sa este în creștere, provenind în principal din arderea combustibililor fosili. Adoptarea vehiculelor cu emisii zero este în continuare cu mult sub media UE. Reformele adoptate în cadrul REPowerEU ar trebui completate cu măsuri suplimentare de stimulare a mobilității cu emisii zero. Măsurile ar putea include, de exemplu, menținerea scutirii de la plata taxelor pentru vinieta de autostradă pentru autoturismele și camionetele cu emisii zero și, de asemenea, introducerea unor scutiri de la taxarea rutieră pentru vehiculele grele cu emisii zero, pentru a contribui la decarbonizarea sectorului important al transportului de mărfuri al Cehiei. Eforturile de decarbonizare ar trebui să abordeze, de asemenea,

disponibilitatea scăzută a opțiunilor de transport public cu emisii zero accesibile și la prețuri abordabile, problemă care împiedică mobilitatea și accesul la servicii esențiale, în special pentru gospodăriile cu venituri mici, prin îmbunătățirea conectivității regionale, prin creșterea accesibilității serviciilor pentru gospodăriile vulnerabile și prin sprijinirea sistemelor de transport la cerere, după caz. Consumul de energie al industriei rămâne ridicat, deși a fost în scădere în ultimii ani ca urmare a unor îmbunătățiri în materie de eficiență și a unor schimbări structurale. Pentru a asigura o traiectorie eficientă din punctul de vedere al costurilor către decarbonizare și competitivitatea industrială, sunt necesare investiții suplimentare în eficiența energetică și electrificare. Trecerea treptată a industriei cehe la producția unui volum mai mare de tehnologii verzi reprezintă o evoluție pozitivă. Combustibilii fosili rămân o sursă predominantă de producere a energiei electrice, reprezentând aproximativ 40 % din producția totală în 2025. Întrucât încălzirea centralizată continuă să se bazeze în general pe combustibili fosili, sunt necesare, de asemenea, eforturi suplimentare în ceea ce privește decarbonizarea sectorului și acordarea de sprijin pentru încălzirea și răcirea din surse regenerabile. În plus, taxele de mediu sunt insuficient utilizate în Cehia.

(33) Ponderea energiei din surse regenerabile în mixul energetic al Cehiei a stagnat la 16,6 %, reprezentând a doua cea mai scăzută pondere din UE în 2025. Prețurile energiei electrice continuă să depindă în mare parte de prețul ridicat al gazelor naturale, care își păstrează rolul predominant de tehnologie de stabilire a prețurilor marginale. Deși reformele din cadrul REPowerEU au contribuit la o procedură de autorizare simplificată, potențialul energiei eoliene rămâne în mare măsură neexploatat. Desemnarea zonelor pretabile accelerării proiectelor de producere a energiei din surse regenerabile, care se preconizează că va avea loc până în august 2026 ca parte a planului de redresare și reziliență, va permite dezvoltarea mai rapidă a instalațiilor de energie din surse regenerabile la scară largă, favorizând prețuri mai accesibile la energie și o expunere mai scăzută la riscurile externe. Lipsa certitudinii pe termen lung pentru investitorii în surse regenerabile de energie continuă să fie un obstacol structural important în calea introducerii acestora. Lansarea licitațiilor pentru energie electrică și dezvoltarea la nivel mai extins a contractelor pe termen lung ar permite dezvoltarea unor proiecte la scară largă în domeniul energiei din surse regenerabile dincolo de schemele de sprijin tradiționale și, de asemenea, ar putea crea oportunități de decarbonizare pentru industriile mari consumatoare de energie.

(34) Capacitatea limitată a rețelelor electrice ale Cehiei și necesitatea de a moderniza rețelele împiedică în continuare implementarea rapidă a surselor regenerabile de energie. De asemenea, investițiile în rețele se situează în continuare sub nivelul necesar pentru a răspunde nevoilor sporite de electrificare și mobilitate durabilă. Persistă întârzierile în ceea ce privește implementarea investițiilor majore în infrastructura de rețea, în special din cauza blocajelor din domeniul amenajării teritoriului și al capacității administrative. În plus, continuă să existe provocări legate de gestionarea rețelei, cum ar fi listele de așteptare pentru racordarea la rețea și rezervările de capacitate neutilizate, precum și introducerea lentă a contoarelor inteligente. Cehia a luat măsuri legislative importante pentru a permite o mai mare flexibilitate în materie de combustibili nefosili, deși realizarea de investiții suplimentare în acest sector ar aduce o mai mare stabilitate a pieței. Centrul de date privind energia electrică (EDC) oferă deja funcționalități pentru partajarea energiei, dar încă trebuie implementate etapele finale ale acestuia în scopul de a permite agregarea independentă a flexibilității tehnice și a flexibilității pieței. Acestea ar permite tranziția către un sector energetic mai flexibil, inclusiv dezvoltarea și

integrarea noilor tehnologii. Reforma tarifară, inclusiv introducerea unui sistem tarifar dinamic, este, de asemenea, un element lipsă important pentru a debloca pe deplin beneficiile flexibilității interne și pentru a asigura o gestionare eficace a rețelei.

(35) Cehia a înregistrat progrese în ceea ce privește îmbunătățirea eficienței energetice a parcului imobiliar rezidențial. Programele de sprijin pentru renovare au dat rezultate, deși îmbunătățirile s-au concentrat în mare măsură asupra caselor unifamiliale, în timp ce progresele înregistrate în ceea ce privește renovarea clădirilor de apartamente și a locuințelor pentru persoane cu venituri mici rămân lente. Renovarea clădirilor publice reprezintă o provocare persistentă. În acest sector cu performanțe slabe, introducerea unor instrumente financiare inovatoare are potențialul de a mobiliza capital privat pentru investiții în economiile de energie.

(36) Reziliența slabă la schimbările climatice și în domeniul apei reprezintă o provocare din ce în ce mai semnificativă pentru productivitatea sectoarelor industriei, agriculturii și energiei din Cehia. Cehia are o guvernanță administrativă deficitară și o capacitate insuficientă în ceea ce privește adaptarea la schimbările climatice și elaborarea politicilor în domeniul apei. Punerea în aplicare a acestor politici este îngreunată de lipsa sistemică a resurselor umane la nivelul ministerelor și al tuturor nivelurilor de guvernanță, de repartizarea neclară a responsabilităților între acestea și de lipsa unui cadru de coordonare eficient. Instituirea unui sistem de coordonare, definirea responsabilităților și consolidarea capacității instituționale ar asigura punerea în aplicare eficace a politicilor de adaptare în toate sectoarele.

(37) Piața forței de muncă din Cehia se bucură de niveluri ridicate de ocupare a forței de muncă. Rata de ocupare a forței de muncă în 2025 a fost de 82,9 % (UE: 76,1 %), iar rata șomajului de 2,8 % (UE: 6,0 %), ambele rezultate fiind printre cele mai bune din UE. Cu toate acestea, rata locurilor de muncă vacante se apropie de media UE. Pe lângă o mai mare mobilitate a forței de muncă, locurile de muncă vacante ar putea fi ocupate prin creșterea nivelurilor de ocupare a forței de muncă pentru anumite grupuri de populație. Printre aceștia se numără părinții cu copii mici, romii și persoanele cu dizabilități. În plus, se estimează că 66 % dintre refugiații ucraineni activi din punct de vedere economic erau încadrați în muncă în 2024, dar jumătate dintre aceștia au declarat că lucrau în roluri care nu corespund calificărilor lor. Această situație este legată, printre altele, de complexitatea procedurilor de recunoaștere a calificărilor obținute în străinătate și de numărul mare al profesiilor reglementate. Rata de ocupare a romilor a fost de aproximativ 55 % în 2024 (față de 82,3 % în rândul populației generale), iar aproape jumătate dintre tinerii romi cu vârste cuprinse între 16 și 29 de ani nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare (față de 8,6 % la nivel național), ceea ce subminează incluziunea socială.

(38) Sistemul fiscal și de prestații sociale continuă să descurajeze părinții, în special mamele tinere, să se întoarcă la locul de muncă. În timp ce rata de ocupare a femeilor în 2025 a fost de 77,5 % (UE: 71,3 %), disparitatea de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă în rândul femeilor cu vârste cuprinse între 25 și 34 de ani a fost de 32,8 puncte procentuale în 2025, una dintre cele mai ridicate din UE. Diferența de remunerare între femei și bărbați a fost de 18,5 % în 2024 (UE: 11,1 %), determinată, printre altele, de concediile parentale lungi. Impozitarea veniturilor pentru a doua persoană care contribuie la venitul familiei a fost mai mare decât media UE în 2025 și decât sarcina fiscală asupra costului forței de muncă pentru persoanele necăsătorite aflate la același nivel de salarizare. Creditul fiscal pentru soții care nu lucrează și modul în care sunt concepute prestațiile familiale descurajează părinții, în special mamele, să lucreze. În ceea ce privește disponibilitatea serviciilor de îngrijire a

copiilor, în 2025, doar 7,9 % dintre copiii cu vârsta sub trei ani mergeau la creșă sau grădiniță, proporție care reprezintă o îmbunătățire de 3,5 puncte procentuale față de 2023, dar încă este cu mult sub media UE, și anume 40,5 %. Acest rezultat a fost determinat atât de scăderea numărului de copii, cât și de creșterea capacității, dar este încă nevoie de mai multă capacitate în unele regiuni (precum și de o mai bună modelare a cererii). Capacitatea serviciilor de îngrijire pe termen lung în comunitate și la domiciliu rămâne, de asemenea, insuficient dezvoltată, ceea ce reduce ocuparea forței de muncă în rândul persoanelor care acordă îngrijiri, de obicei femei, conducând în același timp la provocări mai ample în ceea ce privește organizarea îngrijirilor, inclusiv în domeniul asistenței medicale. Investițiile publice în îngrijirea rezidențială pe termen lung sunt cu 14 % mai mari în Cehia în comparație cu UE, în timp ce investițiile în serviciile la domiciliu sunt cu 20,5 % mai mici decât în UE, subliniind necesitatea de a găsi o structură de investiții publice mai echilibrată pentru îngrijirea pe termen lung, în contextul îmbătrânirii rapide a populației. Sistemul de sănătate rămâne excesiv de dependent de serviciile spitalicești, cu o capacitate ridicată a paturilor, rate scăzute de ocupare și internări evitabile, ceea ce indică ineficiențe și o coordonare insuficientă cu asistența medicală primară și comunitară.

(39) Sistemul fiscal și de prestații sociale continuă să reprezinte o povară grea pentru persoanele cu venituri mici, întrucât contribuțiile nedeductibile ridicate și reducerea prestațiilor sociale pe măsură ce câștigurile cresc determină scăderea stimulentelor financiare pentru a lucra. Cehia are una dintre cele mai mari sarcini fiscale asupra costului forței de muncă pentru lucrătorii necăsătoriți care câștigă 50 % din salariul mediu, ceea ce descurajează ocuparea formală a forței de muncă și alimentează economia subterană și sărăcia în rândul persoanelor încadrate în muncă. Ajustarea impozitelor pe veniturile salariale ar putea reduce această sarcină, încurajând mai multe persoane să ocupe locuri de muncă standard. În plus, Cehia are o pondere ridicată a lucrătorilor independenți (13 %, UE: 9 %), care se confruntă cu o impozitare mult mai scăzută decât cea a angajaților tradiționali. Sistemul actual le permite persoanelor care desfășoară o activitate independentă să deducă 40-80 % din venituri cu titlu de cheltuieli profesionale sau, pentru persoanele care câștigă mai puțin de 2 milioane CZK pe an, să opteze pentru un impozit forfetar. Impozitul respectiv este semnificativ mai mic decât cel pe care l-ar plăti un salariat cu un venit similar, iar lucrătorii independenți cu venituri ridicate plătesc doar un sfert din impozitul pe care l-ar plăti un salariat care desfășoară o activitate echivalentă. O reformă recentă de majorare a plăților forfetare a fost revocată în martie 2026, menținându-se baza minimă de evaluare a pensiilor la 35 % din salariul mediu. Eliminarea scutirilor pentru persoanele cu venituri ridicate ar putea îmbunătăți echitatea și ar putea reduce denaturările pieței forței de muncă.

(40) Având în vedere rolul esențial al capitalului uman în consolidarea competitivității și a autonomiei strategice a Uniunii, în 2026 Consiliul a recomandat statelor membre să ia măsuri urgente pentru a aborda provocările structurale legate de capitalul uman în domeniul competențelor și al educației, care frânează competitivitatea. Recomandările specifice adresate Cehiei în 2026 pot contribui la punerea în aplicare a Recomandării Consiliului referitoare la capitalul uman în Uniune.

(41) Ratele relativ scăzute de frecventare și de absolvire a învățământului superior exacerbează deficitul de lucrători calificați, în special în regiunile mai puțin dezvoltate. Rata de absolvire a învățământului terțiar în rândul persoanelor cu vârste cuprinse între 25 și 34 de ani rămâne printre cele mai scăzute din UE (36 %, UE: 45 % în 2025), cu mult sub obiectivul UE de 45 %. Rata totală de înscriere în învățământul terțiar rămâne

scăzută, în pofida unei ușoare creșteri între 2020 și 2023, iar ratele de abandon școlar rămân în mod constant ridicate, în special în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC), al agriculturii și al serviciilor. Nivelul insuficient de sprijin financiar și de orientare profesională pentru studenți, precum și neconcordanțele dintre programe și așteptările studenților se numără printre factorii determinanți ai ratelor ridicate de abandon școlar în instituțiile de învățământ superior din Cehia. Lipsa locuințelor la prețuri accesibile rămâne, de asemenea, printre principalele provocări. Sprijinul insuficient pentru studenți, inclusiv pentru cei cu dizabilități, limitează accesul, participarea și absolvirea cu succes a învățământului terțiar.

(42) Rata de înscriere în programe din domeniile STIM (știință, tehnologie, inginerie și matematică) rămâne ușor scăzută în comparație cu media UE, ceea ce indică provocări structurale persistente. În 2023, doar 11,8 femei dintr-o mie de persoane cu vârste cuprinse între 20 și 29 de ani au absolvit programe din domeniile STIM, proporție care se află sub media UE de 15. Această tendință contribuie la deficitul de competențe în sectoarele cu cerere ridicată, riscă să limiteze capacitatea de inovare și de cercetare și reflectă provocări mai ample legate de participarea și păstrarea studenților, inclusiv nivelul limitat de orientare spre domeniile STIM.

(43) Cehia se confruntă cu carențe legate de învățământul secundar, în special o capacitate insuficientă în școlile secundare generale și o flexibilitate limitată pentru trecerea elevilor de la învățământul general la cel specializat, ceea ce limitează oportunitățile elevilor de a avansa cu succes în învățământul terțiar. În pofida interesului tot mai mare pentru învățământul general, oferta nu a ținut pasul cu cererea. Deși o proporție semnificativă a elevilor din învățământul profesional și tehnic sunt eligibili pentru a se înscrie în învățământul terțiar, ratele lor de succes sunt mai mici decât cele ale elevilor care urmează parcursuri educaționale generale, ceea ce contribuie la un nivel constant scăzut de absolvire a învățământului terțiar. Aceste provocări sunt agravate de deficitul de cadre didactice calificate, în special în domenii cu cerere ridicată, cum ar fi STIM, și în anumite regiuni, ceea ce riscă să afecteze calitatea educației.

(44) Performanța educațională din Cehia este puternic influențată de mediul socioeconomic, cu unul dintre cele mai mari decalaje din UE în materie de performanță între elevii avantajați și cei dezavantajați din punct de vedere socioeconomic. Pentru matematică, decalajul a fost al cincilea cel mai ridicat din UE în cadrul PISA 2022. La aceste rezultate contribuie diferențierea timpurie a parcursurilor educaționale, diferențele dintre tipurile de școli și segregarea copiilor romi, alături de inegalitățile regionale persistente în ceea ce privește accesul la educație. Deși au fost inițiate măsuri pentru a aborda aceste probleme, inclusiv un program de sprijin pentru școlile cu o proporție ridicată de elevi defavorizați, sunt necesare eforturi suplimentare. Îmbunătățirile suplimentare ar putea include un sprijin consolidat pentru cadrele didactice și directorii unităților de învățământ în vederea punerii în aplicare a programelor de învățământ revizuite și a reducerii sarcinii administrative pentru școlile mai mici.

RECOMANDĂ ca, în 2026 și în 2027, Cehia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să continue să respecte ratele maxime de creștere a cheltuielilor nete recomandate de Consiliu la 21 ianuarie 2025, utilizând în același timp flexibilitatea permisă de clauza derogatorie națională pentru a crește cheltuielile în domeniul apărării. Să consolideze cheltuielile pentru apărare și nivelul de pregătire pentru apărare, asigurând, în același timp, eficiența cheltuielilor și adaptarea treptată a bugetului pentru a susține creșterea structurală a cheltuielilor pentru apărare. Să se asigure că măsurile luate pentru a

atenua impactul creșterii prețurilor la energie sunt temporare, orientate către protejarea gospodăriilor vulnerabile sau către satisfacerea nevoilor întreprinderilor mari consumatoare de energie, păstrează stimulentele pentru economisirea energiei și, în același timp, sunt compatibile din punct de vedere al costului bugetar cu angajamentele asumate în contextul cadrului fiscal al UE. Să îmbunătățească stimulentele pentru ca lucrătorii în vârstă să continue să lucreze. Să îmbunătățească eficiența cheltuielilor publice, în special prin utilizarea sistematică a analizelor cheltuielilor și a indicatorilor bazați pe rezultate.

2. Să asigure continuitatea reformelor și a investițiilor implementate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență. Să mențină ritmul de implementare în cadrul programelor politicii de coeziune, bazându-se, după caz, pe realocări către prioritățile strategice și pe flexibilitățile prevăzute în evaluarea la jumătatea perioadei a cadrului politicii de coeziune.

3. Să consolideze capacitatea administrației publice, atât la nivel central, cât și în regiunile defavorizate, de a atrage și a păstra talentele și de a dezvolta competențele. Să sporească investițiile publice și eficiența administrativă prin simplificarea și stimularea cooperării între administrațiile municipale și prin reformarea normelor privind repartizarea impozitelor municipale. Să simplifice procesul de amenajare a teritoriului și să îmbunătățească nivelul de digitalizare, capacitatea și gestionarea birourilor de construcții. Să îmbunătățească oferta de locuințe sociale și la prețuri accesibile extinzând rolul sectorului public și al sectorului non-profit și încurajând o utilizare mai eficientă a locuințelor existente prin reforme ale impozitului pe proprietate și pe venit.

4. Să consolideze piețele de capital, accesul întreprinderilor la finanțare nebancară și condițiile pentru economii, investiții și inovare prin promovarea investițiilor gospodăriilor pe piețele de capital și prin îmbunătățirea structurii produselor de economisire pe termen lung și a fondurilor de pensii din pilonul III. Să încurajeze investitorii instituționali să achiziționeze acțiuni cotate și necotate și să participe la capitalul de risc și capitalul privat. Să intensifice utilizarea instrumentelor financiare, inclusiv prin consolidarea capacității Băncii Naționale de Dezvoltare de a mobiliza finanțare privată. Să stimuleze inovarea și să consolideze mediul de afaceri prin îmbunătățirea cadrului de reglementare pentru start-upuri, reducerea fragmentării sistemului de cercetare și accelerarea adoptării tehnologiilor, inclusiv prin transferul de tehnologie din mediul academic și prin utilizarea eficace a beneficiilor fiscale pentru cercetare și dezvoltare.

5. Să reducă dependența de combustibilii fosili, în special pentru transportul rutier, industrie, încălzire și producerea de energie electrică. Să ofere stimulente suplimentare pentru introducerea pe scară largă a capacității de energie din surse regenerabile, în special a energiei eoliene. Să modernizeze și să extindă rețelele electrice, să sporească flexibilitatea fără a recurge la combustibili fosili, să asigure implementarea tuturor funcționalităților Centrului de date privind energia electrică și să susțină electrificarea transporturilor și a proceselor industriale. Să pună în aplicare măsuri de reducere a consumului de energie și a intensității carbonului în sectorul clădirilor, în special în parcul imobiliar public. Să consolideze guvernanța și coordonarea în ceea ce privește reziliența la schimbările climatice, la toate nivelurile administrației publice.

6. Să sporească participarea pe piața forței de muncă a grupurilor subreprezentate și să simplifice recunoașterea calificărilor obținute în străinătate. Să reducă factorii care

descurajează părinții să revină la locul de muncă și să îmbunătățească oferta de servicii de îngrijire a copiilor și de îngrijire pe termen lung, pentru a încuraja mai multe femei să intre pe piața forței de muncă. Să reducă sarcina fiscală asupra lucrătorilor cu venituri mici și scutirile fiscale pentru persoanele care desfășoară o activitate independentă cu venituri ridicate. Să susțină competențele și rezultatele educaționale prin creșterea participării, reducerea ratelor de abandon școlar și furnizarea unui sprijin mai mare studenților din învățământul terțiar, precum și prin furnizarea unui sprijin mai mare școlilor și elevilor defavorizați din învățământul primar și secundar. Să sporească numărul studenților și absolvenților în domeniile STIM, în special al femeilor. Să extindă accesul la învățământul general secundar, să le permită elevilor să treacă de la învățământul general la cel profesional și invers, precum și să abordeze deficitul de cadre didactice.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu
Președintele